

УДОВЛЕТВОРЕНОСТ НА ПАЦИЕНТИТЕ С АРТЕРИАЛНА ХИПЕРТОНИЯ ОТ ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ ПРИ ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ

Любомир Маринов

Резюме

Качеството на здравните грижи трябва да отговаря на очакванията на пациента и на неговите потребности както по отношение на техническото изпълнение на грижите и процедурите, така и по отношение на взаимоотношенията с персонала. Настоящото проучване изследва удовлетвореност на пациентите с артериална хипертония от здравните грижи при хоспитализация. Проучването е проведено през периода юни – септември 2019 година на територията на области: Враца, Монтана и Видин. Анкетирани са 450 лица с установена артериална хипертония. Събраната информация обхваща: социалния и здравния статус, мнението за качеството на здравните грижи относно достъпност, информираност, материално-техническа база, удовлетвореност на интервюираните. Получените резултати разкриват относително високо ниво на удовлетвореност от сестринските грижи и отношение на терапевтичния екип и относителна неудовлетвореност от организацията на болничното хранене и материалната база.

Ключови думи: здравни грижи, удовлетвореност, пациенти, артериална хипертония

Цел

Да се проучи удовлетвореност на пациентите с артериална хипертония от здравните грижи при хоспитализация.

Материали и методи:

Проучването е проведено през периода юни – септември 2019 година в три области на Северозападна България: Враца, Монтана и Видин. Анкетирани са 450 лица с установена артериална хипертония. За постигане целта на проучването са използвани следните методи: *социологичен метод* - чрез пряка индивидуална анкета за лица с установена артериална хипертония; *статистически метод* – данните от проучването са обработени със статистическа компютърна програма SPSS v. 19. с качествени и количествени параметри за идентифициране на проблемите. Резултатите са представени чрез таблици и графики генерирани от програмата.

Резултати и обсъждане:

Разпределението на анкетираниите по пол и възраст е илюстрирано на табл. 1. От всичките анкетираниите болни 266 са жени и 184 мъже. В групата има лек превес на лицата от женски пол 59,1%. Най-голям процента от анкетираниите болни са от възрастовия диапазон 61-70 години 26,2%. Резултатите потвърждават тезата, че хипертонията засяга приблизително еднакво представителите на двата пола, с незначителен превес на разпространението при жените.

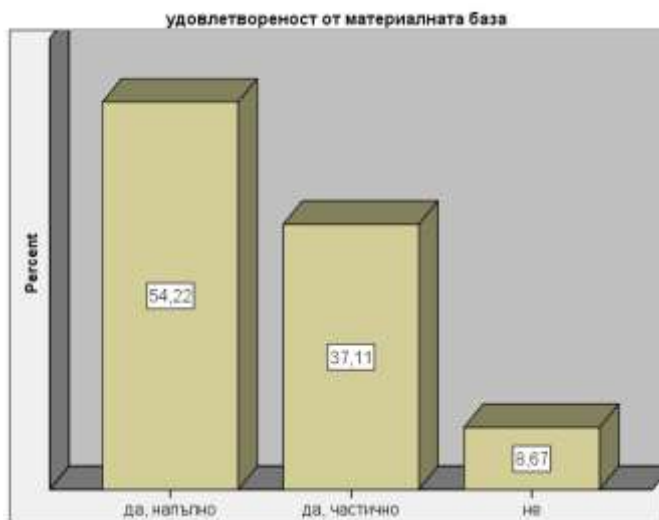
Табл.1 Разпределение на изследваните лица по възраст и пол

			пол		Total	
			мъж	жена		
възраст	до 30г.	Count	6	15	21	
		% of Total	1,3%	3,3%	4,7%	
	31-40г.	Count	20	18	38	
		% of Total	4,4%	4,0%	8,4%	
	41-50г.	Count	30	60	90	
		% of Total	6,7%	13,3%	20,0%	
	51-60г.	Count	46	70	116	
		% of Total	10,2%	15,6%	25,8%	
	61-70г.	Count	46	72	118	
		% of Total	10,2%	16,0%	26,2%	
	над 70 г.	Count	36	31	67	
		% of Total	8,0%	6,9%	14,9%	
	Total		Count	184	266	450
			% of Total	40,9%	59,1%	100,0%

Качеството на здравните грижи трябва да отговаря на очакванията на пациента и на неговите потребности както по отношение на техническото изпълнение на грижите и процедурите, така и по отношение на взаимоотношенията с персонала.

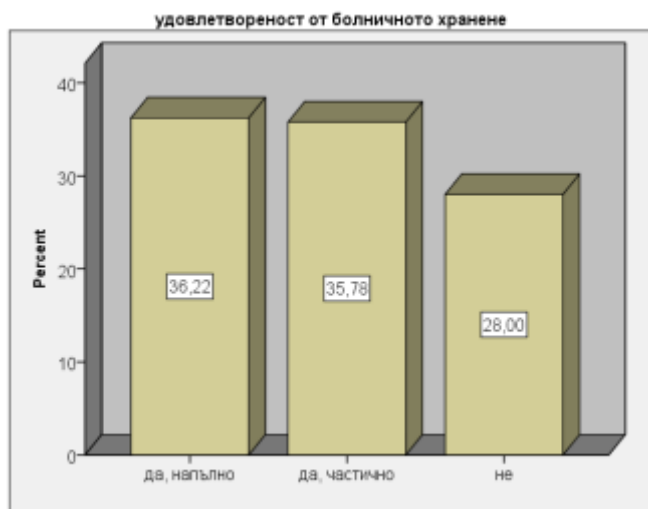
Отношенията между медицинските професионалисти и пациента в процеса на въздействие и взаимодействие се формират под влияние на сложен комплекс от фактори. Това са фактори от страна на пациента, от страна на медицинския специалист и фактори от страна на работната среда.

При всяко взаимодействие с медицинския екип пациентите формират мнение за качеството въз основа на съпричастността на персонала, отношението към споделените проблеми и приятелските взаимоотношения. От значение са също и уменията за комуникация на медицинския екип, както и ефективността от предписания терапевтичен режим.

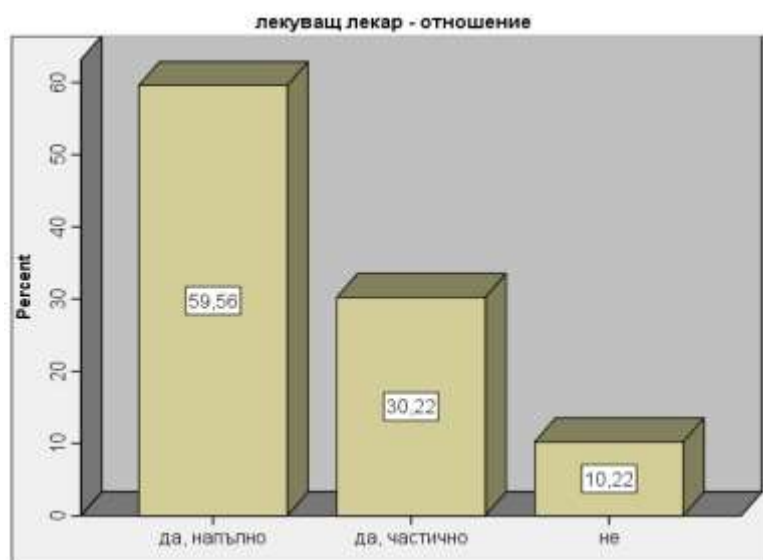

В последните години претенциите на пациентите по отношение на материалната база и условията в болницата непрекъснато нарастват. Този период също така се характеризира и с хронично недофинансиране на лечебните заведения. Ограничените финансови ресурси на болниците са предпоставка за затруднения при модернизирание на материално-техническата база и осъществяването на големи ремонти, поради което усилията им са насочени към поддържане на съществуващата база. Въпреки това 54,22% изразяват пълна удовлетвореност

от условията в лечебните заведения, 37,11% са частично удовлетворени и само 8,67% не са удовлетворени (фиг.1).

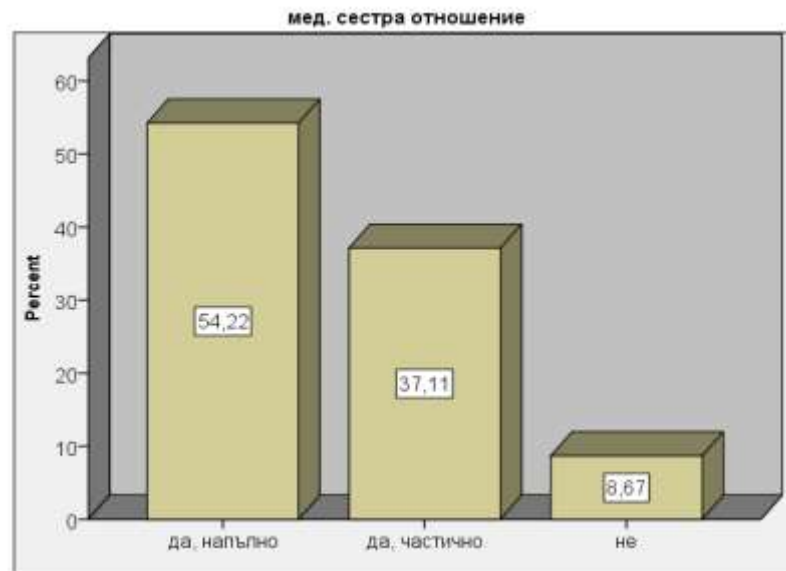

Болничния престой е от особена важност поради провеждането на необходимите изследвания, консултации, лечение и не на последно място лечебното хранене, което трябва да се осигури на пациентите. Хранителният режим е неразделна част от терапията и здравните грижи при всяко заболяване. При някои дори може да има водеща роля. В „Ръководство за лечение на артериална хипертония“, изготвено от Европейското дружество по хипертония (ESH) и Европейското дружество по кардиология (ESC) недвусмислено се подчертава значението на хранителния режим за лечението и превенцията на артериалната хипертония. Финансовите затруднения в които се намират по голяма част от лечебните заведения водят и до проблеми при осъществяването на болничното хранене. Това се потвърждава и от резултатите от проведената анкета. Удовлетвореност от болничното хранене изразяват едва 36,22%, частично са удовлетворени 35,78% , а 28% не са удовлетворени. (фиг. 3)

Фиг. 10 Разпределение на пациентите според удовлетвореността от отношението на лекуващия лекар.

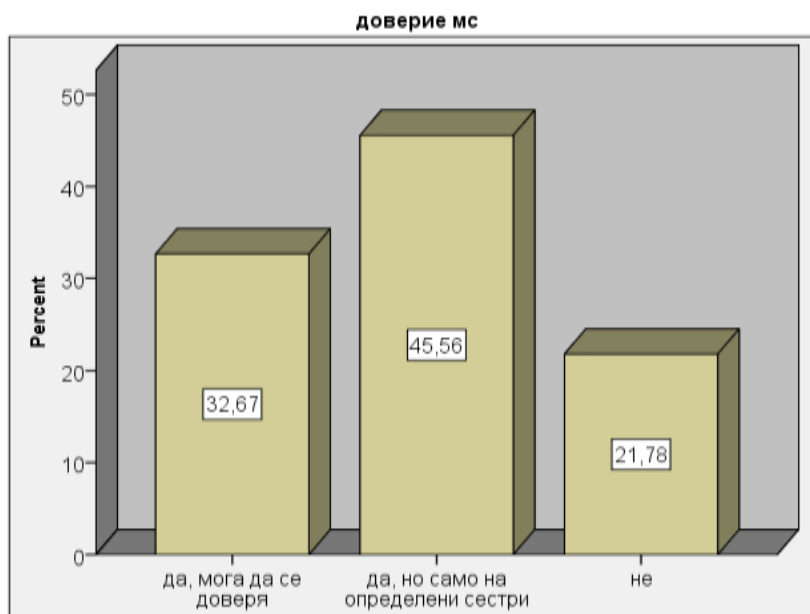
Отношението на лекаря към пациента е от съществено значение за успеха на лечебния процес. Това в още по голяма степен е валидно за пациенти с хронични заболявания, в това число и артериалната хипертония. Формирането на усещане у болния за добро отношение на лекуващия лекар към него води до повишаване на доверието, което неминуемо рефлектира с позитивен знак върху целия лечебен процес. В проведената анкета по голяма част от анкетираните изразяват в различна степен удовлетвореност от отношението на лекаря към тях, 59,56% са напълно удовлетворени, а 30,22% частично. Само 10,22% са недоволни от показаното отношение към тях. (фиг. 10)

Фиг.11 Разпределение на пациентите според удовлетвореността от отношението на медицинската сестра.

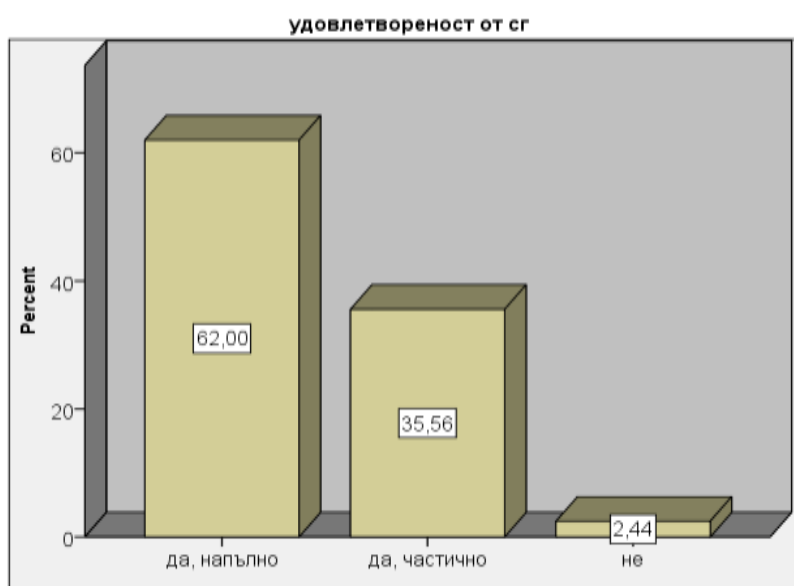
Медицинската сестрата трябва да познава пациента, за да изгради оптимални отношения с него, отговарящи на индивидуалните му нужди. Отношенията, при които се демонстрира топлина и приемане повишават вярата на пациента. Познаването на пациента, дава възможност на медицинската сестра да разбере по-добре вътрешния му свят, което е предпоставка за предоставяне на ефективна помощ и грижи, отговарящи на специфичните нужди на пациента. Анкетираните дават висока оценка на демонстрираното от медицинската сестра отношение към тях, като 54,22% са напълно удовлетворени, 37,11% са удовлетворени, но частично и само 8,67% изразяват неудовлетвореност. (фиг.11)

Видно е от изложените до тук факти, че над половината от респондентите са напълно удовлетворени от отношението на лекуващия екип, лекар/медицинска сестра, но приблизително една трета изразяват частична удовлетвореност, което е в синхрон с обществените нагласи у нас и с повишените очаквания на обществото към здравеопазната ни система.

Фиг. 12 Разпределение на пациентите според доверието към медицинската сестра

Професията на медицинската сестра е уникална, защото нейната основна роля е да се докосва до хората, до тяхната мъка и страдание, да ги подпомага и подкрепя. Грижите за хронично болен пациент са предизвикателство, което изисква от медицинската сестра да употреби всичките си знания и умения, на които е способна. Общуването и изграждането на доверие между нея и пациента е критерии за качеството на грижите. При проведеното запитване на въпроса "Смятате ли, че може да се доверите напълно на медицинската сестра и споделите здравословните си проблеми", една трета от тях 32,67% отговарят положително, 45,56% биха се доверили на определени сестри, а 21,78% не смятат, че могат да се доверят. Тези резултати очертават лек дефицит на доверие към медицинската сестра. (фиг.12)

Фиг. 13 Разпределение на пациентите според удовлетвореността от сестринските грижи

Проблемът за качеството на здравните грижи е изключително актуален поради непрекъснатото повишаване на потребностите на пациентите. Те стават все по осведомени и търсят повече информация по отношение на болничното лечение и качеството на грижите. Оценката на удовлетвореността на пациентите от полученото здравно обслужване има за цел да определи нивото на качество на предоставените грижи, да поддържа и подобрява това ниво, както и да съдейства за повишаване професионалната компетентност на персонала. [2]

Според анкетиранията общото ниво на удовлетвореност от сестринските грижи е относително високо, 62,00% са напълно удовлетворени, 35,56% са удовлетворени частично и само 2,44% изразяват неудовлетвореност. (фиг.13) Всеки пациент формира мнение за качеството на медицинската грижа, която получава като сравнява своите очаквания с действителността и оценява резултата. Ако опитът отговаря или надвишава очакванията, пациентът възприема обслужването като доброто. Ако опитът не отговаря на очакванията, като лошо.

Литература

1. Борисов, В. Азбука на здравния мениджмънт. Том I. С., Филвест, 2004.
2. Добрилова П., К. Стефанова, Специфични особености в работата на медицинската сестра в първичната медицинска помощ, Сестринско дело, 50, 2018, № 1
3. Златанова Р., Т. Златанова. Удовлетвореност на пациентите от общопрактикуващите лекари. Здравна политика и здравен мениджмънт. С. 2008. 1
4. Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г
5. Раев Димитър, Постигане на оптимален контрол на артериалното налягане – роля на фиксираните антихипертензивни комбинации, Наука Кардиология 2/2012
6. Bramley T, Gerbino P, Nightengale B, Frech-Tamas F. Relationship of blood pressure control to adherence with antihypertensive monotherapy in 13 managed care organizations. J Manag Care Pharm. 2006;12:239-45.
7. Elliot W. What factors contribute to the inadequate control of elevated blood pressure? J Clin Hyperten.s 2008;10(Suppl 1):20-6.
8. Williams B, Mancia G, 2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension, European Heart Journal (2018) 00, 1–98 doi:10.1093/eurheartj/ehy339